

2017

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN

puolivuosisikatsaus 1.1.-30.6.2017

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN PUOLIVUOSIKATSAUS 1.1.–30.6.2017

Sisällysluettelo

Säästöpankkiryhmän puolivuosisikatsaus 1.1.–30.6.2017	2	Varat	27
Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus	2	LIITE 8: Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	29
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	2	LIITE 9: Lainat ja saamiset	30
Toimintaympäristön kuvaus	2	LIITE 10: Johdannaiset ja suojauslaskenta	32
Säästöpankkiryhmän tulos ja tase	5	LIITE 11: Sijoitusomaisuus	34
Vakavaraisuus ja riskiasema	6	LIITE 12: Henkivakuutustoiminnan varat	34
Luottoluokitukset	8	LIITE 13: Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	36
Olenneiset tapahtumat puolivuosisikatsauspäivän jälkeen	8	Velat	37
Loppuvuoden näkymät	8	LIITE 14: Velat luottolaitoksille ja asiakkaille	37
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin	8	LIITE 15: Liikkeeseenlasketut velkakirjat	38
Puolivuosisikatsaus (IFRS)	11	LIITE 16: Henkivakuutustoiminnan velat	39
Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma	11	Muut liitetiedot	40
Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma	12	LIITE 17: Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti	40
Säästöpankkiryhmän tase	13	LIITE 18: Rahoitusvarojen ja -velkojen nettoutus	46
Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma	14	LIITE 19: Vakuudet	47
Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma	15	LIITE 20: Taseen ulkopuoliset sitoumukset	47
Laatimisperiaatteet	16	LIITE 21: Lähipiiritiedot	48
LIITE 1: Kuvaus Säästöpankkiryhmästä ja Säästöpankkien yhteenliittymästä	16	Vakavaraisuustiedot	49
LIITE 2: Laatimisperiaatteet	18	LIITE 22: Vakavaraisuuden yhteenveto	49
Kauden tulos	19	LIITE 23: Omien varojen vähimmäismäärä	50
LIITE 3: Segmentti-informaatio	19	LIITE 24: Kokonaisvastuut vastuuryhmittäin	51
LIITE 4: Korkokate	23	LIITE 25: Omien varojen täsmäytyslaskelma	52
LIITE 5: Palkkiotuotot ja -kulut, netto	24		
LIITE 6: Sijoitustoiminnan nettotuotot	25		
LIITE 7: Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	26		

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN PUOLIVUOSIKATSAUS

1.1. – 30.6.2017

Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus

Säästöpankkiryhmä jatkaa väkevää suoritustaan – alkuvuosi erittäin onnistunut

Säästöpankkiryhmän alkuvuosi oli liiketoiminnallisesti erittäin onnistunut. Säästöpankkiryhmä vahvisti asemiaan Suomen pankkimarkkinoitten kärkikaartissa määrätietoisella asiakaskeksisellä työllään.

Positiiviset asiakastytyväisyystulokset ovat antaneet vahvistuksensa sille, että kovassa muutosvauhdissa Säästöpankkiryhmä on onnistunut muuttamaan asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Asiakkaat arvostavat saamaansa palvelua ja heidän tyytyväisyytensä Säästöpankkien toimintaan on mitatusti erinomaisella tasolla.

Säästöpankkiryhmän liiketoiminta eteni ja kasvoi odotetusti, vahvasti ja oikean suuntaisesti. Onnistumisia koettiin kaikilla liiketoiminnan alueilla niin kasvun, tuloksenteon kuin Ryhmän kehittämispanostustenkin suhteen. Kaikki Säästöpankkiryhmän osat toimivat vahvasti ja tekivät hyvää yhteistyötä Säästöpankkien kilpailukyyn vahvistamiseksi.

Säästöpankkiryhmän tuotot yhteensä olivat 136,2 miljoonaa euroa ja kasvoivat peräti 8,5 prosenttia. Liiketoiminnan positiivisen kehityksen myötä kasvua oli korkokatteessa, palkkionetossa sekä sijoitustoiminnan nettotuotoissa. Tuottojen kasvun lujuttua kuvaa, että vertailukaudella liiketoiminnan muissa tuotoissa oli mukana 8,5 miljoonan euron kertaluontoinen tuotto Visa Europan kauppaan liittyen.

Tuottojen vahva kasvu mahdollisti Säästöpankkiryhmän kehittämispäätösten kasvattamisen kilpailukyyn edelleen vahvistamiseksi ja erityisesti sähköisten palvelujen kehittämisen nykyisen palveluverkoston säilyttäen.

Säästöpankkiryhmä on jatkanut onnistuneesti jälleenrahoituskanavien monipuolistamista. Sp-Kiinnitysluottopankin ensimmäinen toimintavuosi eteni vahvasti ja luottokanta saavutti kesäkuun alkupuolella 1 miljardin euron rajan. Vuoden 2017 loppupuoliskolla Sp-Kiinnitysluottopankin tarkoituksena on laskea liikkeen historiansa toinen euromääräinen katettu joukkolaina.

Säästöpankkiliiton toimitusjohtaja Pasi Kämäri on ilmoittanut 24.5.2017 jättävänsä Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan tehtävät. Uuden toimitusjohtajan haku on alkanut. Pasi Kämäri jatkaa työssään normaalisti 22.8.2017 asti.

Säästöpankkiryhmä tarjoaa jatkossakin suomalaisille kuluttajille ja yrittäjille kilpailukykyisen, ketterän vaihtoehdon finanssiasioitensa hoitamiseen suurten toimijoiden rinnalle. Toiminnan perusta on vahva: erinomainen asiakastytyväisyys, lähellä asiakasta tapahtuva päätöksenteko, tuloksenteko, hyvä vakavaraisuus ja maltillinen riskinotto.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös ”Ryhmä”) on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös ”Yhteenliittymä”) kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Säästöpankkipalvelut Oy. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkipalvelut Oy aloitti toimintansa 1.6.2017 SP Back Office Oyj:n ja SP Taustataiturit Oyj:n sulaututtua. Yhtiö muodostui kahden Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvan yhtiön ja kolmen Säästöpankin tekemien liikkeenluovutusten seurauksena ja pyrkii parantamaan Säästöpankkiryhmän kilpailuasemaa Suomen pankkikentässä tarjoamalla tehokkaita ja laadukkaita palveluita Säästöpankkien ja Säästöpankkiryhmän käyttöön. Yhtiöllä on viisi toimipistettä ja noin 110 työntekijää.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma

Toimintaympäristön kuvaus

Globaali talousnäkyminen

Vuoden 2017 alkupuoliskolla globaalin talouden kasvunäkymät paranivat merkittävästi. Kasvunäkymien parantuminen oli hyvin laaja-alaista. Eurooppa ja kehittyvät talouden ovat kiihdyttäneet kasvuaan ja ottaneet kiinni Yhdysvaltoja. Kehittyvien talouksien näkymät ovat vakautuneet viime vuosista ja sijoittajien usko kehittyvien markkinoiden osalta on vahvistunut. Erityisesti Kiinan talouden hallittu kehityskulku on tukenut globaalia talouskasvua ja kauppaa. Sijoitusmarkkinoiden näkökulmasta Kiinan talouteen liittyvät riskit ovat olleet huomion kohteena ja tältä osin odotuksiin nähden positiivinen kehitys on tukenut sijoitustuottoja. Yhdysvalloissa talouskasvu on saavuttamassa meneillään olevan syklin lakipisteen lähivuosina ja on jo nähtävissä merkkejä siitä, että voimakkain kasvu olisi takana päin. Maailman talouskasvu tulee nousemaan yli 3 prosentin tasolle mahdollisesti jo ensi vuonna. On kuitenkin hyvin epätodennäköistä, että talouskasvu tulisi saavuttamaan finanssikriisiä edeltävän tason.

Euroopassa nähty talouskasvun nousu on kiihtynyt ja merkille pantavaa on myös teollisuuden näkymien elpyminen. Työmarkkinoiden vuonna 2013 käynnistynyt elpyminen on jatkunut ja työttömyysaste on laskenut euroalueella 9,3 prosentin tasolle. Teollisuustuotannon ja bruttokansantuotteen kasvu jatkuivat vakaina vuoden 2017 alkupuoliskolla. Kapasiteetin käyttöaste on noussut korkeimmalle tasolle sitten finanssikriisin ja tämä heijastelee teollisuuden luottamusindikaattoreiden vahvaa nousua. Kotitalouksien tilanne vahvistui ja kuluttajien luottamus on noussut voimakasta vauhtia. Alhainen korkotaso ja energianhinta kasvattavat kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. Myös asuntojen hintojen nousu ja sijoitusmarkkinoiden suotuisa kehitys ovat vahvistaneet kotitalouk-

sien luottamusta tulevaisuuteen. Euroopan keskuspankki valmistautuu rahapolitiikan asteittaiseen kiristämiseen. Muutokset rahapolitiikassa tullaan toteuttamaan asteittain pitkällä aikavälillä, sillä inflaatio-odotukset ovat edelleen alhaisella tasolla eikä toteutunut inflaatio ole noussut odotettua vauhtia. Euroopassa poliittisten riskien merkitys korostui useiden vaalien vuoksi. Ranskan presidentinvaalien tulos kuitenkin oli markkinoille suosiollinen ja vakautti odotuksia Euroopan unionin tulevaisuudesta. Isossa-Britanniassa järjestetyt parlamenttivaalit olivat istuvalle hallituspuolueelle pettymys. Tämä osaltaan voi vaikeuttaa Brexit-neuvottelujen etene- mistä tänä ja ensi vuonna.

Yhdysvalloissa talouden kasvusykli on jatkunut jo ennätyskelli- sen pitkään ja vuoden 2017 alkupuoliskolla on ollut jo nähtävissä hidastumisen merkkejä. Työmarkkinoiden tila Yhdysvalloissa on poikkeuksellisen hyvä ja työttömyysaste on laskenut historiallisesti tarkasteltuna alhaiselle 4,3 prosentin tasolle. Kuitenkin uusien työ- paikkojen syntyminen on hidastunut. Myös yritysten tuloskasvu Yhdysvalloissa on hidastunut, vaikkakin on edelleen hyvällä tasol- la. Alhainen korkotaso ja palkkainflaatio tukevat yritysten tulosmar- ginaaleja. Teollisuustuotanto jatkaa kasvuaan ja globaalin talouden kasvu näkyy kapasiteetin käyttöasteen nousuna. Yhdysvalloissa presidentti Trumpin valtakausi alkoi haastavissa merkeissä. Useat lakimuutokset kokivat vastarintaa kongressissa ja odotukset Trum- pin uudistusohjelman osalta laskivat merkittävästi. Yhdysvaltojen keskuspankki FED jatkoi rahapolitiikkansa kiristämistä, mutta in- flaation hidastuminen Yhdysvalloissa laskee koronnostopaineita.

Korkoympäristö

Korkotaso on säilynyt matalana eikä merkittäviä muutoksia ole odotettavissa lähiaikoina. Vallitsevan korkokäyrän muoto on hyvin latteaa mikä yhdistettynä matalaan perustasoon tuo pankkitoimin- nan rahoituskatteelle haasteita. Lisäksi rahoituskatetta rasittavat likviditeetin sääntelyvaateet (LCR maksuvalmiusvaade) ja Euroo- pan Keskuspankin negatiivinen talletuskorko.

Sijoitusmarkkinat

Sijoitusmarkkinoille vuoden 2017 ensimmäinen puolisko on ollut hyvin suotuisa. Yritysten tuloskasvu Euroopassa ja kehiti- tyvillä markkinoilla on yllättänyt positiivisesti mikä on tukenut osakemarkkinoiden tuottoja. Odotuksiin nähden pitkien korko- jen alhainen taso ja yrityslainojen kaventuneet riskimarginaalit ovat nostaneet korkosijoitusten tuottoja. Sijoittajien luottamus on ollut hyvin vahvaa mikä näkyy erityisesti volatiliiteetti-indeksien historiallisen alhaisena tasona. Poliittisten riskien hälvene- minen Euroopassa on osaltaan tukenut osaketuottoja. Seuraava merkittävä riskitekijä on Italian parlamenttivaalit alkuvuodesta 2018. Kehittyvien markkinoiden osalta tuotot ovat olleet poik- keuksellisen vahvoja. Yhdysvaltain dollarin heikentyminen ja pitkien korkojen lasku ovat tukeneet yritysten kasvunäkymiä. Kehittyvien markkinoiden valuuttaindeksit ovat vahvistuneet vuosia jatkuneet heikentymistrendin jälkeen.

Loppuvuoden osalta globaali talouskehitys tulee jatkumaan suotuisana. Sijoitusmarkkinoilla tuotto-odotukset ovat laske- neet korkeiden sijoitustuottojen myötä, mutta tunnistettuja riskitekijöitä on vähemmän kuin vuosi sitten. Kiinan kansan- talouden korkeaan velkataakkaan liittyvät ongelmat tai Yhdys- valtojen talouskasvun hiipuminen laskisivat globaalin talouden kasvunäkymiä nopeasti. Tällä olisi myös merkittävä negatiivinen vaikutus osake- ja yrityslainatuottoihin. Yritysten tuloskasvu on kuitenkin hyvällä tasolla, joten tässä tilanteessa osakemarkki- noiden trendinomainen heikentyminen ei ole todennäköistä.

Suomen taloustilanne

Suomen taloustilanteessa on nähty selkeä käänne parempaan. Parantuneen tilanteen taustalla on investointien ja kulutuksen kas- vu sekä viennin voimakas elpyminen. Kotitalouksien ja yritysten luottamus tulevaisuuteen on kohentunut merkittävästi. Kuluttaji- en luottamus on noussut ennätyskellisen korkeaksi, kun samaan aikaan kotitalouksien säästämisaste on kääntynyt negatiiviseksi. Yritysten halukkuus uusinvestointeihin on noussut mikä näkyy luoton kysynnän kasvuna. Myös yritysten työvoiman kysyntä on kasvanut suotuisasti mikä osaltaan luo odotuksia työttömyysasteen laskusta lähivuosina. Pitkäaikaistyöttömyydessä on nähty laskua ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2008 finanssikriisin. Konkurssi- en määrä on laskussa ja erityisesti vientimarkkinoiden elpyminen tukee positiivista kehitystä. Julkisen talouden haasteet kuitenkin ovat edelleen suuret ja hallituksen toimenpiteet rakenneuudistus- ten eteenpäin viemiseksi ovat jääneet puutteelliseksi. Muutokset poliittisessa rintamassa saattavat heikentää hallituksen toimin- takykyä ja osaltaan vaarantaa julkisen talouden vakauttamiseksi suunniteltuja toimenpidehankkeita. Taloudellisen huoltosuhteen heikentyminen lisää painetta uudistuksille. Suomen talouden nä- kymät tulevat kuitenkin parantumaan loppuvuoden aikana ja ta- louskasvu vuoden 2017 osalta nousee lähelle 3 prosentin tasoa.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntokauppaa ohjaavat tekijät (työllisyys, korkotaso ja kuluttajien luottamus) ovat tukeneet positiivista virettä asuntomarkkinoilla. Spekulaatioista huolimatta asuntokauppa Suomessa on kehittynyt ja kehittyä maltillisesti tänä vuonna. Säästöpankkiryhmä ennustaa tälle vuodelle 2-3 prosentin kauppamäärän kasvua. Kiinteistönvä- littäjien tekemien käytettyjen asuntojen kauppamäärä kasvoi 0,7 prosenttia viime vuoden vastaavasta ajankohdasta. Tosin voimakas uudisrakentaminen aikaansaa eri paikkakuntien välille suuria eroja kauppamäärissä.

Sijoitusasuntokysyntä on jatkunut myös vahvana huolimatta siitä, että joillakin paikkakunnilla on jo ylitarjontaa vuokra-asunnoissa. Ylitarjonta johtuu osittain asuntorahastojen aktiivisesta sijoitus- toiminnasta. Uudisrakentaminen on tänä vuonna vilkkainta yli 25 vuoteen, mikä osittain johtuu aiemmin mainittujen asuntorahasto- jen aktiivisuudesta ostaa suuria määriä asuntoja uudiskohteista.

Käytettyjen asuntojen hintojen nousua on tapahtunut pääkaupun- kiseudulla, kun taas muualla Suomessa hinnat ovat laskeneet. En- nustamme käytettyjen asuntojen hintojen nousevan koko maassa noin 1,5-2 prosenttia tänä vuonna. Hintojen nousua hillitsee tarjon- nan lisääntyminen voimakkaasta uudisrakentamisesta johtuen.

Säästöpankkiryhmän tulos ja tase

Säästöpankkiryhmän tunnusluvut (1 000 euroa)	1-6/2017	1-12/2016	1-6/2016
Liikevaihto	162 613	304 340	155 812
Korkokate	69 116	131 693	64 735
% liikevaihdosta	42,5 %	43,3 %	41,5 %
Tulos ennen veroja	40 488	69 603	40 201
% liikevaihdosta	24,9 %	22,9 %	25,8 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	136 229	245 376	125 499
Liiketoiminnan kulut ilman poistoja yhteensä	-83 609	-158 060	-77 115
Kulu-tuottosuhte	61,4 %	64,4 %	61,4 %
Taseen loppusumma	10 488 692	10 423 646	9 718 969
Oma pääoma	988 673	953 402	917 315
Oman pääoman tuotto %	3,4 %	6,2 %	3,6 %
Kokonaispääoman tuotto %	0,3 %	0,6 %	0,3 %
Omavaraisuusaste %	9,4 %	9,1 %	9,4 %
Vakavaraisuussuhde %	19,3 %	19,5 %	19,3 %
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	-7 240	-8 411	-3 655

Tuloskehitys (vertailutieto 1-6/2016)

Säästöpankkiryhmän tulos ennen veroja oli 40,5 miljoonaa euroa (40,2 milj. euroa), jossa oli kasvua vertailukauteen 0,7 prosenttia. Kauden voitto oli 32,7 miljoonaa euroa, josta Säästöpankkiryhmän omistajien osuus oli 32,1 miljoonaa euroa (32,0 milj. euroa).

Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan tuotot olivat yhteensä 136,2 miljoonaa euroa (125,5 milj. euroa). Kasvua oli korkokatteessa, palkkionetossa sekä sijoitustoiminnan nettotuotoissa. Vertailukaudella liiketoiminnan muissa tuotoissa oli mukana 8,5 miljoonan euron kertaluontoinen tuotto Visa Europan kauppaan liittyen.

Matalasta korkotasosta huolimatta korkokate kasvoi 6,8 prosenttia ollen 69,1 miljoonaa euroa (64,7 milj. euroa). Korkokateen nousua selittää jälleenrahoituksen hankintakustannusten lasku, talletuskorkojen sopeutus vuoden 2016 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla sekä edelleen kasvanut luotonanto. Korkorisien hallinnassa käytettävien johdannaisten osuus korkokatteesta oli 10,7 miljoonaa euroa (10,5 milj. euroa).

Palkkiotuotot ja -kulut, netto kasvoi 10,4 prosenttia 39,0 miljoonaa euroon (35,4 milj. euroa). Erityisesti rahastoista, luotonannosta sekä maksuliikenteestä saadut palkkiot kasvoivat.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 19,4 miljoonaa euroa (9,8 milj. euroa) eli yli kaksinkertaiset vertailukauteen nähden. Sijoitustoiminnan nettotuotot muodostuvat pitkälti myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoituneista voitoista.

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot olivat 6,4 miljoonaa euroa (5,1 milj. euroa). Vakuutusmaksutulo kasvoi vertailukaudesta 3,4 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat merkittävästi ollen 23,7 miljoonaa euroa (-0,6 milj. euroa).

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,2 miljoonaa euroa (10,1 milj. euroa). Vertailukaudella liiketoiminnan muissa tuotoissa oli

mukana 8,5 miljoonan euron kertaluontoinen tuotto Visa Europan kauppaan liittyen.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat 8,9 prosenttia 89,6 miljoonaan euroon (82,3 milj. euroa). Henkilöstökulut kasvoivat 3,9 prosenttia 39,3 miljoonaan euroon (37,8 milj. euroa). Henkilöstön määrä 30.6.2017 oli 1 399 (1 349). Muut hallintokulut kasvoivat 16,1 prosenttia ollen 35,0 miljoonaa euroa (30,2 milj. euroa). Erityisesti IT-kulut sekä kehitysmenot kasvoivat vertailukaudesta. Muut liiketoiminnan kulut, 9,3 miljoonaa euroa (9,1 milj. euroa), kasvoivat 2,0 prosenttia.

Ryhmän kulu-tuottosuhte oli 61,4 prosenttia ja pysyi vertailukauden tasolla (61,4 %). Kulu-tuottosuhte on laskettu ilman poistojen vaikutusta.

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat katsauskaudella 6,0 miljoonaa euroa (5,2 milj. euroa).

Ryhmän arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 7,2 miljoonaa euroa eli lähes kaksinkertaiset vertailukauteen nähden. Kasvu selittyy pääasiassa saamisryhmäkohtaisten arvonalentumisten laskennassa käytetyn mallin parametrien päivityksellä, joissa on huomioitu Ryhmän loppuvuodesta 2016 alkaen käyttöönottatut uudet henkilöasiakkaiden luottoluokitusmallit. Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista vuositaisiksi muutettuna olivat 0,20 prosenttia luottokannasta (0,11 %). Ryhmän riskiasemassa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta vertailukauteen nähden ja järjestämättömät saamiset pysyivät vertailukauden tasolla ollen 0,92 % (1,01 %) luottokannasta.

Ryhmän efektiivinen tuloveroprosentti oli 19,2 prosenttia (19,6 %).

Tase ja rahoitus (vertailutieto 31.12.2016)

Säästöpankkiryhmän tase oli 30.6.2017 10,5 miljardia euroa (10,4 mrd. euroa), jossa oli kasvua vuodenvaihteesta 0,6 prosenttia. Ryhmän kokonaispääoman tuotto oli 0,3 prosenttia (0,3 %).

Lainat ja saamiset asiakkailta olivat 7,4 miljardia euroa (6,9 mrd. euroa) ja kasvua oli vuodenvaihteesta 6,7 prosenttia. Lainat ja saamiset luottolaitoksilta olivat 37,9 miljoonaa euroa (20,9 milj. euroa). Säästöpankkiryhmän sijoitusomaisuus oli 1,3 miljardia euroa (1,3 mrd. euroa). Henkivakuutustoiminnan varat olivat 784,4 miljoonaa euroa (708,4 milj. euroa).

Säästöpankkiryhmän osakkuusyhtiö Oy Samlink Ab:n myynnistä on allekirjoitettu norjalaisen EVRY A/S:n kanssa aiesopimus, jonka mukaan EVRY A/S:n kanssa käydään yksinoikeudella neuvotteluja koko Samlinkin osakekannan myymisestä. Lopullinen sopimus arvioidaan solmittavan tämän vuoden loppuun mennessä, minkä vuoksi Säästöpankkiryhmän puolivuosisikatsauksessa Samlink omistusta käsitellään myytävänä olevana omaisuuseränä. Luokitteluhetkestä 30.6.2017 alkaen myytävänä olevat omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuville menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Säästöpankkiryhmän puolivuosisikatsauksessa Samlink omistus arvostetaan kirjanpitoarvoon.

Säästöpankkiryhmän velat asiakkaille olivat 6,2 miljardia euroa (6,1 mrd. euroa), jossa kasvua oli 0,7 prosenttia. Velat luottolaitoksille olivat 278,2 miljoonaa euroa (227,0 milj. euroa). Liikkeenlasketut velkakirjat olivat 2,0 miljardia euroa (2,0 mrd. euroa). Henkivakuutustoiminnan velat olivat 737,2 miljoonaa euroa (664,3 milj. euroa), jossa kasvua oli 11,0 prosenttia.

Säästöpankkiryhmän oma pääoma oli 988,7 miljoonaa euroa (953,4 milj. euroa), kasvaen 3,7 prosenttia. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta oli 25,3 miljoonaa euroa (24,0 milj. euroa). Ryhmän oman pääoman kasvu selittyy pääosin katsauskauden tuloksella. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattava käyvän arvon muutos oli kaudella 3,9 miljoonaa euroa. Rahavirran suojauksen vaikutus oman pääoman muutokseen oli -0,6 miljoonaa euroa. Katsauskauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen olivat yhteensä 3,3 miljoonaa euroa (1-6/2016: 5,6 milj. euroa). Ryhmän oman pääoman tuotto oli 3,4 prosenttia (3,6 %).

Vakavaraisuus ja riskiasema

Vakavaraisuus ja vähimmäisomavaraisuusaste

Kesäkuun 2017 lopussa Säästöpankkien yhteenliittymän pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 969,5 miljoonaa euroa (936,6 milj. euroa), josta ydinpääoman osuus oli 919,0 miljoonaa euroa (887,9 milj. euroa). Ydinpääoman kasvu johtui kauden voitosta. Toissijaisia pääomia (T2) oli 50,5 miljoonaa euroa (48,7 milj. euroa), joka koostui katsauskaudella debentuurilainoista. Riskipainotetut erät olivat 5 012,9 miljoonaa euroa (4 805,4 milj. euroa), eli 4,3 % suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Merkittävin muutos riskipainotettujen erien nousussa oli asuntoluottokannan kasvu. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuusuhde oli 19,3 % (19,5 %) ja ydinvakavaraisuusuhde oli 18,3 % (18,5 %).

Vuoden 2015 alussa pankkien vakavaraisuusvaade nousi, kun Suomessa otettiin käyttöön kiinteä ja muuttuva lisäpääomavaatimus. Kiinteä lisäpääomavaatimus nosti vakavaraisuuden pääomavaatimuksen 8 prosentista 10,5 prosenttiin riskipainotetuista eristä laskettuna. Muuttuva lisäpääomavaatimus tulee vaihtelevaan 0–2,5 prosenttiyksikön välillä. Päätöksen muuttuvan lisäpääomavaateen käyttöönotosta ja suuruudesta tekee Finanssivalvonnan johtokunta neljännesvuosittain makrovakausanalyyysinsä perusteella. 2017 alkuvuoden aikana Finanssivalvonta ei asettanut muuttuvaa lisäpääomavaatimusta suomalaisille luottolaitoksille.

Finanssivalvonta asetti joulukuussa 2016 Säästöpankkien yhteenliittymälle luottolaitoslain mukaisen harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen osana valvojan arvioon (SREP) liittyvää prosessia. Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus on suuruudeltaan 0,5 prosenttia ja tulee täyttää ydinpääomalla (CET1). Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus tuli voimaan 30.6.2017.

Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuslaskennan pääerät

Omat varat (1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	945 710	915 685
Ydinpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-26 689	-27 835
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	919 021	887 850
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	0	0
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	0	0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	919 021	887 850
Toissijainen pääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	50 455	48 717
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	0	0
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	50 455	48 717
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	969 476	936 567
Riskipainotetut erät yhteensä	5 012 865	4 805 436
josta luottoriskin osuus	4 478 122	4 250 278
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	75 544	98 561
josta markkinariskin osuus	37 749	35 147
josta operatiivisen riskin osuus	421 450	421 450
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,3 %	18,5 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,3 %	18,5 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,3 %	19,5 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	969 476	936 567
Pääomavaatimus yhteensä *	527 570	504 571
Pääomapuskuri	441 905	431 996
Pilari 2 lisäpääomavaatimus	25 064	
Pääomapuskuri lisäpääomavaatimuksen jälkeen	416 841	

* Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8 %, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 % ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista. Finanssivalvonnan asettama 0,5 prosenttiyksikön Pilari 2 vaatimus on huomioitu omalla rivillä pääomavaatimustaulukossa.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankkien yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste oli 9,3 prosenttia (9,1 %). Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa Yhteenliittymän ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Säästöpankkien yhteenliittymä seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Ensisijainen pääoma	919 021	887 850
Vastuiden kokonaismäärä	9 899 582	9 801 832
Vähimmäisomavaraisuusaste	9,3 %	9,1 %

Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä 31.12.2016.

Riskiasema

Säästöpankkiryhmän riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat osa Säästöpankkiryhmän ja Säästöpankkien yhteenliittymän sisäistä valvontaa sekä keskeinen osa Ryhmän operatiivista toimintaa. Keskusyhteisön hallituksen vastuulla on ohjata Yhteenliittymän toimintaa. Se antaa maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi siihen kuuluville yrityksille ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta, sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta Yhteenliittymän tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö hyväksyy sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet. Keskusyhteisöön on perustettu liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokkaan ja kattavan sisäisen valvonnan kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluville yhtiöille. Toimintojen tehtävät:

- Riippumaton riskienvalvonta
- Säännösten noudattamisen varmistaminen
- Sisäinen tarkastus

Säästöpankkiryhmän riskienhallinnan menetelmätapoja ylläpidetään ja kehitetään Keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta. Näin varmistetaan, että myös kaikki uudet ja olennaiset, mutta myös aikaisemmin tunnistamattomat riskit, tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti, ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Merkittävimmät Säästöpankkiryhmän toimintaan liittyvät riskit ovat luottoriski, likviditeettiriski, korkoriski, operatiivinen riski, kiinteistöriski ja erilaiset liiketoimintariskit.

Säästöpankkiryhmän riskiasema on pysynyt hyvällä tasolla. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuus on pysynyt hyvänä ja järjestämättömät saamiset alhaisella tasolla. Ryhmän riskeistä ja riskienhallinnasta kerrotaan tarkemmin Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä 31.12.2016.

Finanssivalvonta on katsauskaudella antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Rahoitusvakausvirasto päätti 24.5.2017 asettaa Säästöpankkien yhteenliittymälle luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 luvun 7 §:ssä tarkoitetun alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärän. Alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärä tulee täyttää 31.12.2018 lukien. Vaade koskee vain yhteenliittymätasoa, mutta Rahoitusvakausvirasto arvioi vaateen asettamista jäsenluottolaitostasolla uudelleen vuonna 2018.

Luottoluokitus

S&P Global Ratings (S&P) nosti 28.4.2017 Säästöpankkiryhmän keskusluottolaitoksena toimivan Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen tasolta 'BBB+' tasolle "A-", näkymät ovat vakaat. Samalla lyhytaikainen luottoluokitus vahvistettiin tasolle ('A-2'). Edellinen S&P:n luottoluokitus-arvio oli tehty marraskuussa 2016.

Olennaiset tapahtumat puolivuositarkastuspäivän jälkeen

Säästöpankkiliiton hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat Säästöpankkiryhmän taloudelliseen asemaan puolivuositarkastuspäivän jälkeiseltä ajalta.

Loppuvuoden näkymät

Säästöpankkiryhmän tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan saman tasoiseksi kuin vuonna 2016. Arvio perustuu tämän hetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä.

EVRY A/S ja Oy Samlink Ab solmivat maaliskuussa 2017 aiesopimuksen ja käyvät yksinoikeudella neuvotteluja koko osakekannan kaupasta. Neuvottelujen kohteena on myös Oy Samlink Ab:n noin 50 asiakaspankin valinta uudesta peruspankkijärjestelmästä, jonka toimittaja EVRY A/S olisi. Aiesopimus ei koske Oy Samlink Ab:n tytäryhtiötä Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:tä ja Project-IT Oy:tä. Lopullinen sopimus arvioidaan solmittavan tämän vuoden loppuun mennessä, mikä vaatii kilpailuviranomaisen hyväksynnän.

Säästöpankkiryhmän tulosarviossa ei ole huomioitu EVRY:n kanssa käytävien neuvotteluiden mahdollista tulosvaikutusta, koska osakekaupan taloudellista vaikutusta ei voida arvioida neuvotteluprosessin ollessa kesken.

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

Pankkitoiminta

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät jäsenä säästöpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa. Säästöpankkien Keskuspankki toimii jäsenpankkien keskusluottolaitoksena. Sp-Kiinnitysluottopankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa.

Kiinnitysluottopankkitoiminta etenee suunnitellusti

Sp-Kiinnitysluottopankin ensimmäinen toimintavuosi eteni suunnitellusti ja luottokanta saavutti kesäkuun alkupuolella 1 miljardin euron rajan. Sp-Kiinnitysluottopankin tavoitteena on vahvistaa Säästöpankkiryhmän toimintaedellytyksiä kilpailukyisen varainhankinnan kautta ja edistää omalla toiminnallaan Säästöpankkiryhmän strategian toteutumista. Vuoden 2017 loppupuoliskolla Sp-Kiinnitysluottopankin tarkoituksena on laskea liikkeeseen historiansa toinen euromääräinen katettu joukkolaina. Katettujen joukkolainojen vakuutena käytetään Säästöpankkien Sp-Kiinnitysluottopankille välittämiä asuntolainoja.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-6/2016)

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 28,5 miljoonaa euroa (32,3 milj. euroa). Korkokate oli 69,1 miljoonaa euroa (64,8 milj. euroa), jossa oli kasvua 6,7 prosenttia. Kasvu johtui vertailukautta edellisemmistä varainhankinnan kustannuksista sekä antolai-

nauksen volyymikasvusta. Palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat 28,0 miljoonaa euroa (25,8 milj. euroa), jossa oli kasvua 8,5 prosenttia. Sijoitustoiminnan ja kaupankäynnin nettotuotot nousivat 20,2 miljoonaan euroon (11,5 milj. euroa). Sijoitustoiminnan ja kaupankäynnin nettotuotot muodostuvat merkittävilta osin myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoituneista myyntivoitoista. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,0 miljoonaa euroa (9,6 milj. euroa). Vertailukautena liiketoiminnan muihin tuottoihin oli kirjattu 8,5 miljoonaa euroa kertaluonteista tuottoa Visa European kauppaan liittyen.

Henkilöstökulut kasvoivat maltillisesti ollen 32,0 miljoonaa euroa (31,6 milj. euroa). Pankkitoiminnan henkilöstön määrä kauden lopulla oli 1 159 (1 188). Henkilöstömäärän lasku johtuu Ryhmän sisäisestä yritysjärjestelystä, jossa 3 pankin back office -toiminnot ja toimintoihin liittyvä henkilöstö siirrettiin liikkeenluovutuksella Säästöpankkipalvelut Oy:öön. Säästöpankkipalvelut on osa Säästöpankkiryhmää ja Säästöpankkien yhteenliittymää, mutta yhtiötä ei lueta mukaan pankkitoimintasegmenttiin. Liiketoiminnan muut kulut ja poistot kasvoivat 15,9 prosenttia 50,6 miljoonaan euroon (43,7 milj. euroa).

Pankkitoiminnan tase oli 9,7 miljardia euroa (31.12.2016 9,6 mrd. euroa), jossa kasvua oli 0,9 prosenttia.

Lainat ja saamiset asiakkailta kasvoivat 6,8 prosenttia 7,4 miljardiin euroon (31.12.2016 6,9 mrd. euroa). Loput Säästöpankkien Aktia Hypoteekkipankille välittämistä asuntoluotoista, yhteensä siirtohetkellä noin 150 miljoonaa euroa, siirrettiin Säästöpankeihin ja Sp-Kiinnitysluottopankkiin katsauskauden aikana.

Varainhoito- ja henkivakuutussegmentti

Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin sisältyy Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Henkivakuutus Oy. Sp-Rahastoyhtiö harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa ja Sp-Henkivakuutus harjoittaa henkivakuutus toimintaa.

Varainhoito- ja henkivakuutussegmentin hallinnoimat rahastopääomat olivat 30.6.2017 yhteensä 2,1 miljardia euroa (1,6 mrd. euroa), mikä oli 31,3 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kun mukaan luetaan varainhoitosopimusten perusteella hallinnoitu varallisuus, oli hallinnoitujen varojen määrä 2,9 miljardia euroa (2,2 mrd. euroa).

Rahastojen osuudenomistajien määrä kasvoi 15,5 prosenttia ja rahastoilla oli tarkastelukauden päättyessä yhteensä 173 357 osuudenomistajaa (150 084 osuudenomistajaa).

Varainhoito- ja henkivakuutussegmentti hallinnoi tarkastelukauden päättyessä 18 sijoitusrahastoa. Säästöpankki Trendi -erikoissijoitusrahasto fuusioitiin kesäkuussa 2017 Säästöpankki Maailma -sijoitusrahastoon. Syynä fuusioon oli Säästöpankki Trendin pääomien laskeminen alle sijoitusrahastolain säätämän minimin 2 miljoonaa euroa.

Nettomerkinnot Säästöpankki-rahastoihin olivat vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla yhteensä 140,9 miljoonaa euroa.

Tarkastelukauden päättyessä segmentin hallinnoimista rahastoista suurin oli Säästöpankki Korke Plus -sijoitusrahasto 499,7 miljoonaa euron pääomilla. Rahasto oli 35 363 osuudenomistajalla myös suurin osuudenomistajien määrällä mitattuna. Eniten uutta pääomaa Säästöpankkirahastoista keräsi Säästöpankki Lyhytkorko -sijoitusrahasto, jonka nettomerkinnot olivat 75,2 miljoonaa euroa.

Henkivakuutus toiminnassa alkuvuosi sujui vuoden 2016 vastavaan ajankohtaan nähden kasvujohteisesti maksutulon kasvaessa 2,8 miljoonaa euroa (3,4 %). Säästämistuotteiden osalta maksutulo kasvoi 2,6 miljoonaa euroa (3,4 %). Erityisen positiivista maksutulon kehitys on ollut varainhoitovakuutuksen osalta. Riskivakuutus kasvoi 0,1 miljoonaa euroa (3,4 %).

Alkuvuoden aikana toteutettiin kaksi mittavaa järjestelmäkäytön ottoa - helmikuussa riskivakuutus toiminnassa uusi vakuutusjärjestelmä ja toukokuussa säästövakuutus toiminnassa uusi järjestelmäversio.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-6/2016)

Varainhoito- ja henkivakuutussegmentin tulos ennen veroja oli 11,8 miljoonaa euroa (8,5 milj. euroa).

Henkivakuutus toiminnan nettotuotot 6,4 miljoonaa euroa (5,1 milj. euroa) kasvoivat 24,7 prosenttia vertailukauteen nähden. Henkivakuutus toiminnan maksutulo oli 83,5 miljoonaa euroa (80,7 milj. euroa), jossa on kasvua vertailukaudesta 3,4 prosenttia. Korvauskulut olivat 29,9 miljoonaa euroa (22,1 milj. euroa), missä kasvua 35,5 prosenttia. Henkivakuutus toiminnan sijoitustoiminnan nettotuotto oli 23,7 miljoonaa euroa (-0,7 milj. euroa).

Palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat 11,2 miljoonaa euroa (9,6 milj. euroa), mikä merkitsi 16,8 prosentin kasvua. Palkkiotuotot nousivat suurempien asiakasvarojen ja hallinnoitavien rahastopääomien myötä.

Liiketoiminnan kulut laskivat 3,9 prosenttia 6,5 miljoonaan euroon (6,2 milj. euroa). Henkilöstökulut kasvoivat 19,9 prosenttia 3,6 miljoonaan euroon (3,0 milj. euroa). Segmentin henkilöstön lukumäärä kauden lopussa oli 80 (75).

Henkivakuutus toiminnan varat olivat 769,0 miljoonaa euroa (31.12.2016 708,0 milj. euroa). Kasvua oli 8,6 prosenttia. Sijoitussidonnaiset vakuutus säästöt olivat kauden lopussa 596,0 miljoonaa euroa (31.12.2016 516,5 milj. euroa) kasvaen 15,4 prosenttia.

Varainhoito- ja henkivakuutus toiminnan tase kasvoi kaudella 8,8 prosenttia ollen 777,7 miljoonaa euroa (31.12.2016 715,0 milj. euroa).

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja, Pasi Kämäri

puh. +358 500 688 222

Puolivuosikatsauksen luvut ovat tilintarkastamattomat.

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Säästöpankkiryhmän kotisivuilta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevaihto:	Korkotuotot, palkkiotuotot, kaupankäynnin nettotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot, henkivakuutustoiminnan nettotuotot, liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan tuotot yhteensä:	Korkokate, palkkiotuotot ja -kulut netto, kaupankäynnin nettotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot, henkivakuutustoiminnan nettotuotot, liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan kulut yhteensä:	Henkilöstökulut, liiketoiminnan muut kulut (ei sisällä poistoja)
Kulu-tuottosuhte (ilman poistoja):	$\frac{\text{Liiketoiminnan kulut}}{\text{Liiketoiminnan tuotot}}$
Oman pääoman tuotto %:	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Oma pääoma, sis. määräysvallattomien osuuden (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Kokonaispääoman tuotto %:	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Omavaraisuusaste %:	$\frac{\text{Oma pääoma (sis. määräysvallattomien osuuden)}}{\text{Taseen loppusumma}}$

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Euroopan Arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Markets Authority, ESMA) ohjeet vaihtoehtoisista tunnusluvuista tulivat voimaan 3.7.2016. Vaihtoehtoisella tunnusluvulla tarkoitetaan taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa taloudellista tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja ja joka on muu kuin IFRS-normistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä.

Säästöpankkiryhmällä ei ole käytössä vaihtoehtoisia tunnuslukuja, jotka eivät olisi johdettavissa puolivuositiedon perusteella, eikä esitetyissä tunnusluvuissa ole tapahtunut muutoksia.

PUOLIVUOSIKATSAUS (IFRS)

Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma

(1 000 euroa)	Liite	1-6/2017	1-6/2016
Korkotuotot		90 905	89 860
Korkokulut		-21 789	-25 125
Korkokate	4	69 116	64 735
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	5	39 047	35 373
Kaupankäynnin nettotuotot		1 031	371
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	19 410	9 832
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	7	6 394	5 128
Liiketoiminnan muut tuotot		1 232	10 059
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		136 229	125 499
Henkilöstökulut		-39 275	-37 810
Liiketoiminnan muut kulut		-44 333	-39 305
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-5 954	-5 155
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-89 563	-82 270
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	9	-7 240	-3 655
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		1 062	628
Tulos ennen veroja		40 488	40 201
Tuloverot		-7 787	-7 890
Kauden tulos		32 701	32 311
Jakautuminen:			
Omistajien osuus tuloksesta		32 060	31 960
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta		641	351
Yhteensä		32 701	32 311

Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma

(1 000 euroa)	1-6/2017	1-6/2016
Kauden tulos	32 701	32 311
Muut laajan tuloksen erät		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Käyvän arvon rahaston muutos		
Käypään arvoon arvostamisesta	3 896	4 351
Rahavirran suojauksesta	-626	1 286
Yhteensä	3 270	5 637
Kauden laaja tulos	35 971	37 948
Jakautuminen:		
Omistajien osuus laajasta tuloksesta	34 628	37 094
Määräysvallattomien omistajien osuus laajasta tuloksesta	1 343	855
Yhteensä	35 971	37 948

Säästöpankkiryhmän tase

(1 000 euroa)	Liite	30.6.2017	31.12.2016
Varat			
Käteiset varat		721 479	1 100 784
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat		24 866	118 055
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	9	37 908	20 855
Lainat ja saamiset asiakkailta	9	7 410 784	6 942 744
Johdannaiset	10	60 311	72 024
Sijoitusomaisuus	11	1 286 508	1 306 780
Henkivakuutustoiminnan varat	12	784 369	708 374
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä		0	7 086
Aineelliset hyödykkeet		54 413	56 711
Aineettomat hyödykkeet		24 910	22 137
Verosaamiset		3 191	3 977
Muut varat		72 916	64 119
Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	13	7 037	0
Varat yhteensä		10 488 692	10 423 646
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat		15 724	108 595
Velat luottolaitoksille	14	278 169	227 049
Velat asiakkaille	14	6 161 896	6 121 627
Johdannaiset	10	4 787	2 289
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	15	2 024 076	2 049 588
Henkivakuutustoiminnan velat	16	737 240	664 327
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		114 621	121 735
Verovelat		65 643	66 403
Varaukset ja muut velat		97 863	108 631
Velat yhteensä		9 500 019	9 470 245
Oma pääoma			
Peruspääoma		20 338	20 338
Rahastot		293 928	291 361
Kertyneet voittovarot		649 075	617 709
Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä		963 341	929 408
Määräysvallattomien omistajien osuus		25 332	23 994
Oma pääoma yhteensä		988 673	953 402
Velat ja oma pääoma yhteensä		10 488 692	10 423 646

Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma

(1 000 euroa)	1-6/2017	1-6/2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	32 701	32 311
Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta	-5 043	22 073
Maksetut tuloverot	-8 974	-7 829
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutosta	18 684	46 555
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	319	1 264
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	-5 009	1 980
Lainat ja saamiset asiakkailta	-474 138	-214 329
Myytävissä olevat rahoitusvarat	24 314	2 553
Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat, lisäys	0	-383
Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat, vähennys	500	582
Henkivakuutustoiminnan varat	-48 697	-55 420
Muut varat	-7 775	-21 992
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	143 655	530 492
Velat luottolaitoksille	51 119	-63 145
Velat asiakkaille	50 799	115 246
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	-20 505	427 489
Henkivakuutustoiminnan velat	72 913	53 789
Muut velat	-10 672	-2 888
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-348 148	291 302
Investointien rahavirta		
Muut sijoitukset	0	-704
Investoinnit sijoituskiinteistöihin sekä aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-10 267	-8 268
Sijoituskiinteistöjen sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	973	596
Investointien rahavirta yhteensä	-9 294	-8 376
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	8 561	10 894
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-16 464	-19 746
Voitonjako	-1 970	-1 624
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0	-160
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-9 873	-10 636
Rahavarojen muutos	-367 316	272 289
Rahavarat kauden alussa	1 117 616	610 489
Rahavarat kauden lopussa	750 301	882 778
Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:		
Käteiset varat	721 479	856 273
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	28 821	26 505
Rahavarat yhteensä	750 301	882 778
Saadut korot	101 497	100 766
Maksetut korot	24 399	29 463
Saadut osingot	4 075	2 432

Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma

(1 000 euroa)	Perus- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kantarahasto	Käyvän arvon rahasto (myytävissä olevat)	Suojaus- instrument- tien rahasto	Vararahasto	Muut rahastot	Rahastot yhteensä	Voittovarot	Säästöpankki- ryhmän omis- tajien osuus yhteensä	Määräys- vallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016	20 338	59 122	34 475	21 163	3 651	68 076	81 278	267 766	570 131	858 235	22 458	880 694
Laaja tulos												
Kauden tulos									31 960	31 960	351	32 311
Muut laajan tuloksen erät				3 848	1 286			5 134		5 134	503	5 637
Laaja tulos yhteensä		0	0	3 848	1 286	0	0	5 134	31 960	37 094	855	37 948
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 624	-1 624		-1 624
Siirrot erien välillä		1 234					4 157	5 391	-5 391	0		0
Muut muutokset				-11		45	25	60	230	290	7	297
Oma pääoma yhteensä 30.6.2016	20 338	60 357	34 475	25 001	4 937	68 121	85 461	278 351	595 305	893 995	23 320	917 315

Oma pääoma 1.1.2016	20 338	59 122	34 475	21 163	3 651	68 076	81 278	267 766	570 131	858 235	22 458	880 694
Laaja tulos												
Tilikauden tulos									56 361	56 361	835	57 197
Muut laajan tuloksen erät				16 374	254			16 628	-194	16 434	684	17 118
Laaja tulos yhteensä		0	0	16 374	254	0	0	16 628	56 167	72 796	1 519	74 315
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 876	-1 876		-1 876
Siirrot erien välillä		1 234					4 157	5 391	-5 391	0		0
Muut muutokset		-3		-14		1 592		1 575	-1 322	253	17	269
Oma pääoma yhteensä 31.12.2016	20 338	60 354	34 475	37 523	3 905	69 669	85 435	291 361	617 709	929 408	23 994	953 402

Oma pääoma 1.1.2017	20 338	60 354	34 475	37 523	3 905	69 669	85 435	291 361	617 709	929 408	23 994	953 402
Laaja tulos												
Kauden tulos									32 060	32 060	641	32 701
Muut laajan tuloksen erät				3 193	-626			2 567		2 568	702	3 270
Laaja tulos yhteensä		0	0	3 193	-626	0	0	2 567	32 060	34 628	1 343	35 971
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 970	-1 970		-1 970
Muut muutokset									1 276	1 276	-4	1 271
Oma pääoma yhteensä 30.6.2017	20 338	60 354	34 475	40 716	3 280	69 669	85 435	293 928	649 075	963 341	25 332	988 673

LAATIMISPERIAATTEET

LIITE 1: KUVAUS SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄSTÄ JA SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITTYMÄSTÄ

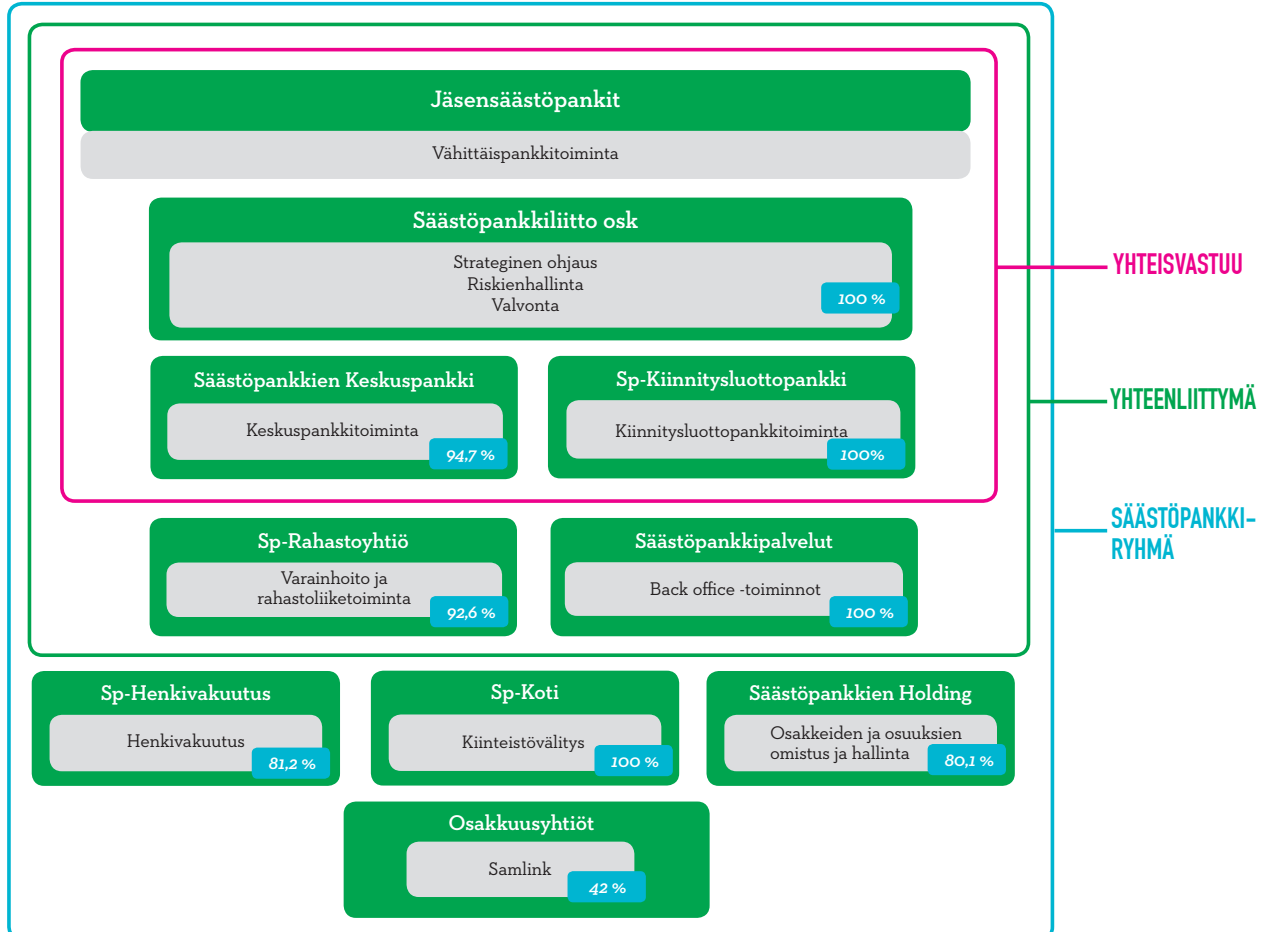
Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös "Ryhmä") on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytä- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsen-säästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös "Yhteenliittymä") kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa

laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiryhmä ei muodosta konsernia eikä luottolaitos-toiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:illa ja sen jäsen-säästöpankeilla ei ole toisiinsa nähden konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Säästöpankkien yhteenliittymän ja sen ympärille muodostuvan Säästöpankkiryhmän rakenne on kuvattu alla olevassa kaaviossa (punainen kokonaisuus kuvaa yhteisvastuuta, vihreä Säästöpankkien yhteenliittymää ja sininen Säästöpankkiryhmää):

Säästöpankkipalvelut Oy aloitti toimintansa 1.6.2017 SP Back Office Oy:n ja SP Taustataurit Oy:n sulaututtua. Yhtiö muodostui kahden yhtiön ja kolmen pankin tekemien liikkeenluovutusten seurauksena ja pyrkii parantamaan Säästöpankkiryhmän kilpailusemaa Suomen pankkikentässä tarjoamalla tehokkaita ja laadukkaita palveluita Säästöpankkien käyttöön. Yhtiöllä on viisi toimipistettä ja noin 110 työntekijää. Yritysjärjestely oli Ryhmän sisäinen eikä sillä ollut vaikutusta Ryhmän tulokseen tai omaan pääomaan.

Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja sisäisestä valvonnasta vastaavana Keskusyhteisönä. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n

on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Kaikki jäljempänä esitetyt luvut ovat Säästöpankkiryhmän lukuja ellei toisin ole mainittu.

Säästöpankkiliitto osk:n kotipaikka on Helsinki, ja sen rekisteröity osoite on Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Jäljennökset Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksistä sekä puoli-vuosikatsauksista ovat saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käynti-osoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

LIITE 2: LAATIMISPERIAATTEET

Yleistä

Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti siten kuin EU on standardit hyväksynyt.

Puolivuosikatsaus 1.1.-30.6.2017 on laadittu IAS 34 Osavuosi-katsaukset-standardin mukaisesti. Puolivuosikatsauksen laatimisperiaatteet ovat olennaisilta osin samat kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä.

Puolivuosikatsausta ei ole tilintarkastettu.

Säästöpankkiryhmän puolivuosi-katsaus laaditaan euroina, joka on Ryhmän kirjanpito- ja toiminnallinen valuutta. Puolivuosikatsaus esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ole mainittu.

Merkittävimmät johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin sisältyvät keskeiset epävarmuustekijät

IFRS-standardien mukaisen katsauksen laatiminen vaatii Säästöpankkiryhmän johdolta harkintaa sekä arvioiden ja oletusten tekemistä, jotka vaikuttavat esitettäviin varoihin ja velkoihin sekä muihin tietoihin kuten tuottojen ja kulujen määrään. Vaikka arviot perustuvat johdon tämän hetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat puolivuosi-katsauksessa käytetyistä arvioista.

Ryhmän keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja puolivuosi-katsauspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon määrittämiseen, rahoitusvarojen arvonalentumisiin, henkivakuutus-sopimuksista aiheutuvan velan määrittämiseen, laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen vahvistetuista tappioista sekä eläkevelvoitteiden nykyarvoon.

Johdon harkintaa edellyttävissä laatimisperiaatteissa ja arvioihin sisältyvissä epävarmuustekijöissä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta tilinpäätökseen 2016 verrattuna.

IFRS 9 standardin käyttöönotto

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardin soveltaminen alkaa 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. IFRS 9 korvaa nykyisen IAS 39 standardin. Uuteen standardiin sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettavissa olevia luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty.

Säästöpankkiryhmässä on käynnissä koko Ryhmän kattava IFRS 9 hanke. Ryhmätasoisella hankkeella varmistetaan IFRS 9 standardin yhdenmukainen soveltaminen läpi Ryhmän. Hanke on käyttöönotto-vaiheessa ja tavoitteena on täysi IFRS 9 valmius 1.1.2018, jolloin IFRS 9 standardin soveltaminen alkaa. Hanke on aikataulutettu niin, että rinnakkainen laskenta olisi mahdollista vuoden 2017 jälkimmäisellä puolivuotiskaudella. Hanke etenee tehdyn aikataulun ja suunnitelman puitteissa.

Säästöpankkiryhmä on esittänyt tilinpäätöksessään merkittävimmät IFRS 9 tuomat vaikutukset Säästöpankkiryhmän tulokseen, taloudelliseen asemaan ja Yhteenliittymän vakavaraisuuteen.

KAUDEN TULOS

LIITE 3: SEGMENTTI-INFORMAATIO

Säästöpankkiryhmä raportoi segmenttitiedot IFRS 8 standardin mukaisesti. IFRS 8:n mukaan raportointi ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle muodostaa segmenttiraportoinnin perustan. Puolivuosikatsauksessa segmenttitietona esitetävän informaation segmenttijako perustuu täten samaan jakoon, jota noudatetaan johdon raportoinnissa.

Säästöpankkiryhmän ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii Säästöpankkiliito osk:n hallitus. Säästöpankkiliitto osk toimii Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä, ja Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaan Säästöpankkiryhmän resurssien kohdistamisesta ja tuloksellisuuden arvioinnista vastaa ensisijaisesti Keskusyhteisön hallitus.

Säästöpankkiryhmän raportoitavat segmentit ovat Pankkitoiminta sekä Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta. Raportoitaviin segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään täsmäytyslaskelmilla.

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät jäsensäästöpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa. Säästöpankkien Keskuspankki toimii jäsenpankkien keskusluottolaitoksena. Sp-Kiinnitysluottopankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Mer-

kittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut sekä muut liiketoiminnan kulut.

Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin sisältyy Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Henkivakuutus Oy. Sp-Rahastoyhtiö harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa ja Sp-Henkivakuutus henkivakuutustoimintaa. Varainhoito- ja henkivakuutussegmentin merkittävimmät tuottoerät ovat palkkiotuotot, vakuutusmaksutulo sekä sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat palkkiokulut, korvauskulut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut.

Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Ryhmän sisäiset transaktiot eliminoidaan raportoitavien segmenttien sisällä ja välillä. Hankintameno-eliminoinnit, määräysvallattomien omistajien osuus sekä muut Ryhmän sisäiset järjestelyt sisältyvät täsmäytyslaskelmilla esitettäviin eliminointeihin.

Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin.

IFRS 8 mukaisesti Säästöpankkiryhmän tulee ilmoittaa, jos tuotot liiketoimista yhden yksittäisen ulkoisen asiakkaan kanssa ylittävät 10 % Ryhmän tuotoista. Säästöpankkiryhmällä ei ole asiakkaita, joiden tuotot ylittäisivät 10 % Ryhmän tuotoista.

Tuloslaskelma 1-6/2017 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Raportoitavat segmentit yhteensä
Korkokate	69 091	-11	69 080
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	27 959	11 192	39 152
Sijoitustoiminnan ja kaupankäynnin nettotuotot	20 217	732	20 949
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		6 394	6 394
Liiketoiminnan muut tuotot	1 016	40	1 056
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	118 283	18 347	136 631
Henkilöstökulut	-31 951	-3 585	-35 536
Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä	-50 610	-2 961	-53 571
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-82 560	-6 546	-89 106
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista	-7 240		-7 240
Tulos ennen veroja	28 483	11 801	40 284
Tuloverot	-5 335	-2 372	-7 707
Kauden tulos	23 148	9 429	32 577
Tase 30.6.2017			
Käteiset varat	721 479		721 479
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	9 141		9 141
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	37 904	322	38 227
Lainat ja saamiset asiakkailta	7 412 344		7 412 344
Johdannaiset	60 311		60 311
Sijoitusomaisuus	1 324 220	2 005	1 326 225
Henkivakuutustoiminnan varat		769 007	769 007
Muut varat	150 215	6 413	156 628
Varat yhteensä	9 715 616	777 747	10 493 363
Velat luottolaitoksille	278 169		278 169
Velat asiakkaille	6 163 634		6 163 634
Johdannaiset	4 787		4 787
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	2 026 080		2 026 080
Henkivakuutustoiminnan velat		743 787	743 787
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	114 537		114 537
Muut velat	152 931	6 189	159 120
Velat yhteensä	8 740 138	749 976	9 490 115
Henkilöstön määrä kauden lopussa	1 159	80	1 239

Täsmäytyslaskelmat (1 000 euroa)	1-6/2017	1-6/2016
Tuotot		
Raportoitavien segmenttien tuotot yhteensä	136 631	126 321
Allokoimattomat tuotot, muut toiminnot	-402	-822
Säästöpankkiryhmän tuotot yhteensä	136 229	125 499
Tulos		
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	32 577	32 889
Allokoimattomat erät, muut toiminnot	124	-578
Säästöpankkiryhmän tulos yhteensä	32 701	32 311
	30.6.2017	30.6.2016
Varat		
Raportoitavien segmenttien varat yhteensä	10 493 363	9 646 983
Allokoimattomat varat, muut toiminnot	-4 670	71 987
Säästöpankkiryhmän varat yhteensä	10 488 692	9 718 969
Velat		
Raportoitavien segmenttien velat yhteensä	9 490 115	8 695 191
Allokoimattomat velat, muut toiminnot	9 904	106 464
Säästöpankkiryhmän velat yhteensä	9 500 019	8 801 654

Tuloslaskelma 1-6/2016 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Raportoittavat segmentit yhteensä
Korkokate	64 751	-13	64 737
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	25 767	9 585	35 353
Sijoitustoiminnan ja kaupankäynnin nettotuotot	11 549		11 549
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		5 128	5 128
Liiketoiminnan muut tuotot	9 559	1	9 560
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	111 619	14 701	126 321
Henkilöstökulut	-31 556	-2 991	-34 546
Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä	-43 681	-3 172	-46 852
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-75 236	-6 162	-81 399
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista	-3 655		-3 655
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-466		-466
Tulos ennen veroja	32 262	8 539	40 801
Tuloverot	-6 181	-1 731	-7 912
Kauden tulos	26 081	6 808	32 889
Tase 30.6.2016			
Käteiset varat	856 273		856 273
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	16 908		16 908
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	34 776	42	34 818
Lainat ja saamiset asiakkailta	6 523 628		6 523 628
Johdannaiset	87 421		87 421
Sijoitusomaisuus	1 309 001		1 309 001
Henkivakuutustoiminnan varat		636 069	636 069
Muut varat	174 894	7 969	182 864
Varat yhteensä	9 002 902	644 081	9 646 983
Velat luottolaitoksille	288 097		288 097
Velat asiakkaille	6 039 220		6 039 220
Johdannaiset	1 677		1 677
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	1 476 524		1 476 524
Henkivakuutustoiminnan velat		598 025	598 025
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	137 187	213	137 400
Muut velat	149 559	4 688	154 247
Velat yhteensä	8 092 265	602 925	8 695 191
Henkilöstön määrä kauden lopussa	1 188	75	1 263

LIITE 4: KORKOKATE

(1 000 euroa)	1-6/2017	1-6/2016
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	2 089	2 356
Lainoista ja saamisista luottolaitoksilta	1 035	7
Lainoista ja saamisista asiakkailta *	66 552	65 859
Saamistodistuksista	7 700	8 418
Johdannaissopimuksista		
Suojaavista johdannaisista	11 945	11 882
Muista kuin suojaavista johdannaisista	111	141
Muista	1 474	1 197
Yhteensä	90 905	89 860
* josta korkotuotot arvonalentuneille lainoille	557	562
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	3 330	2 034
Veloista asiakkaille	9 830	14 716
Johdannaissopimuksista		
Suojaavista johdannaisista	1 359	1 514
Muista kuin suojaavista johdannaisista	1	31
Liikkeeseenlasketuista velkakirjoista	5 819	5 199
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus	1 316	1 601
Muista	135	30
Yhteensä	21 789	25 125
Korkokate	69 116	64 735

LIITE 5: PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 euroa)	1-6/2017	1-6/2016
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	10 321	9 725
Talletuksista	462	476
Maksuliikenteestä	15 344	14 276
Arvopapereiden välittämisestä	1 094	807
Rahastoista	11 200	8 745
OmaisuuDENhoidosta	71	977
Lainopillisista tehtävistä	1 710	1 560
Arvopaperien säilytyspalkkiot	620	584
Vakuutusten välityksestä	844	1 289
Takauksista	652	658
Muista	1 324	1 464
Yhteensä	43 642	40 561
Palkkiokulut		
Maksuliikenteestä	1 541	1 593
Arvopapereista	695	674
OmaisuuDENhoidosta	346	194
Muista *	2 013	2 728
Yhteensä	4 595	5 188
* josta merkittävimpanä pankkiautomaattien yhteiskäyttökulut 907 tuhatta euroa (1 133 tuhatta euroa).		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	39 047	35 373

LIITE 6: SIOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-6/2017	1-6/2016
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		
Saamistodistuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	-187	-12
Käyvän arvon rahastosta kaudella siirretyt	1 504	1 826
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-18	-219
Saamistodistuksista yhteensä	1 298	1 595
Osakkeista ja osuuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	959	-409
Käyvän arvon rahastosta kaudella siirretyt	12 781	6 030
Arvonalentumiset	-64	-38
Osinkotuotot	4 048	2 432
Osakkeista ja osuuksista yhteensä	17 723	8 015
Yhteensä	19 022	9 610
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokra- ja osinkotuotot	3 531	3 406
Myyntivoitot ja -tappiot	304	191
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	34	92
Vastike- ja hoitokulut	-2 462	-2 498
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-994	-946
Vuokrakulut sijoituskiinteistöistä	-23	-24
Yhteensä	389	222
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	19 410	9 832

LIITE 7: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-6/2017	1-6/2016
Vakuutusmaksutulo		
Säästöpankkiryhmän osuus	83 609	80 831
Jälleenvakuuttajien osuus	-87	-86
Sijoitustoiminnan nettotuotot *	23 744	-626
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-27 243	-20 573
Korvausvastuun muutos	-2 673	-1 505
Vakuutusvelan muutos		
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-69 755	-52 247
Muut	-1 201	-666
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	6 394	5 128
* Sijoitustoiminnan nettotuotot		
Korkokate	127	438
Osinkotuotot	422	347
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		60
Realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot		907
Realisoitumattomat arvomuutokset	22 848	-4 726
Muut sijoitukset	3	-37
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-63	-16
Sijoitussidonnaisten asiakasvarojen nettotuotot	406	2 400
Yhteensä	23 744	-626

VARAT

LIITE 8: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

30.6.2017 (1 000 euroa)	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat	Eräpäi- vään asti pidettävät	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	Käyvän arvon optio	Muut rahoitus- velat	Ei rahoit- usvaro- ja/-velkoja	Yhteensä
Käteiset varat	721 479							721 479
Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					24 866			24 866
Lainat ja saamiset luotto- laitoksilta	37 908							37 908
Lainat ja saamiset asiakkailta	7 410 784							7 410 784
Johdannaiset				60 311				60 311
suojaavat johdannaiset				60 220				60 220
josta rahavirran				5 187				5 187
josta käyvän arvon				55 033				55 033
muut kuin suojaavat johdannaiset				91				91
Sijoitusomaisuus		1 195 766	45 756				44 986	1 286 508
Henkivakuutustoimin- nan varat*		184 573			597 755		2 042	784 369
Varat yhteensä	8 170 172	1 380 339	45 756	180 841	622 620	0	47 027	10 446 756

Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					15 724			15 724
Velat luottolaitoksille						278 169		278 169
Velat asiakkaille						6 161 896		6 161 896
Johdannaiset				4 787				4 787
suojaavat johdannaiset				4 787				4 787
josta käyvän arvon				4 787				4 787
Liikkeeseenlasketut velkakirjat						2 024 076		2 024 076
Henkivakuutustoimin- nan velat*					597 926	136 538	2 777	737 240
Velat, joilla on huonompi etuoikeus						114 621		114 621
Velat yhteensä	0	0	0	4 787	613 650	8 715 300	2 777	9 346 088

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

31.12.2016 (1 000 euroa)	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat	Eräpäi- vään asti pidettävät	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	Käyvän arvon optio	Muut rahoitus- velat	Ei rahoit- usvaroja /-velkoja	Yhteensä
Käteiset varat	1 100 784							1 100 784
Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					118 055			118 055
Lainat ja saamiset luotto- laitoksilta	20 855							20 855
Lainat ja saamiset asiakkailta	6 942 744							6 942 744
Johdannaiset				72 024				72 024
suojaavat johdannaiset				71 852				
josta rahavirran				5 678				
josta käyvän arvon				66 174				
muut kuin suojaavat johdannaiset				172				
Sijoitusomaisuus		1 217 701	46 454				42 625	1 306 780
Henkivakuutustoimin- nan varat*		187 205			518 043		3 127	708 374
Varat yhteensä	8 064 383	1 404 906	46 454	72 024	636 098	0	45 751	10 269 616

Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					108 595			108 595
Velat luottolaitoksille						227 049		227 049
Velat asiakkaille						6 121 627		6 121 627
Johdannaiset				2 289				2 289
suojaavat johdannaiset				2 247				
josta käyvän arvon				2 247				
muut kuin suojaavat johdannaiset				42				
Liikkeeseenlasketut velkakirjat						2 049 588		2 049 588
Henkivakuutustoimin- nan velat*					515 377	146 574	2 376	664 327
Velat, joilla on huonompi etuoikeus						121 735		121 735
Velat yhteensä	0	0	0	2 289	623 972	8 666 574	2 376	9 295 210

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

LIITE 9: LAINAT JA SAAMISET

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset	31 220	19 232
Luotot ja muut saamiset	6 688	1 623
Yhteensä	37 908	20 855
Lainat ja saamiset asiakkailta		
Käytetyt tililuotot	85 747	82 767
Lainat	6 971 391	6 520 581
Korkotukilainat	301 138	279 612
Valtion varoista välitetyt lainat	3 447	4 037
Luottokortit	79 850	82 383
Takaussaamiset	399	2 350
Muut saamiset	4 732	2 168
Arvonalentumistappiot	-35 920	-31 155
Yhteensä	7 410 784	6 942 744
Lainat ja saamiset yhteensä	7 448 692	6 963 599

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappiot (1 000 euroa)	Sopimuskohtaisesti arvostetut	Ryhmäkohtaisesti arvostetut	Yhteensä
Arvonalentumiset 1.1.2017	24 856	6 298	31 155
+ arvonalentumistappioiden lisäykset	3 388	5 307	8 695
-arvonalentumistappioiden peruutukset	-1 189	-326	-1 515
-lopulliset luottotappiot	-2 415		-2 415
Arvonalentumiset 30.6.2017	24 640	11 280	35 920

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappiot (1 000 euroa)	Sopimuskohtaisesti arvostetut	Ryhmäkohtaisesti arvostetut	Yhteensä
Arvonalentumiset 1.1.2016	20 263	5 701	25 963
+ arvonalentumistappioiden lisäykset	9 159	2 422	11 581
-arvonalentumistappioiden peruutukset	-993	-1 824	-2 817
-lopulliset luottotappiot	-3 572		-3 572
Arvonalentumiset 31.12.2016	24 856	6 298	31 155

LIITE 10: JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Säästöpankkiryhmä suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Rahavirran suojauksen kohteena on vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Käypää arvoa suojaettaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Suojaa-

vien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan suojausinstrumenttien rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Kaupankäynnin nettotuottoihin kirjataan myös suojaavina instrumentteina kirjattujen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaussuhdetta. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

30.6.2017 (1 000 euroa)	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot	
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta		Varat	Velat
Muut kuin suojaavat johdannaiset						
Luottojohdannaiset	5 000			5 000	91	
Yhteensä	5 000	0	0	5 000	91	0
Suojaavat johdannaissopimukset						
Käyvän arvon suojaus	166 856	1 361 311	219 000	1 747 167	55 033	4 787
Korkojohdannaiset	70 000	1 285 000	219 000	1 574 000	49 925	1 967
Osake- ja indeksijohdannaiset	96 856	76 311		173 167	5 107	2 820
Rahavirran suojaus		35 000	30 000	65 000	5 187	
Korkojohdannaiset		35 000	30 000	65 000	5 187	
Yhteensä	166 856	1 396 311	249 000	1 812 167	60 220	4 787
Johdannaiset yhteensä					60 311	4 787

Kaudella 1-6/2017 kirjattiin -782 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin. Rahavirran suojauksen tehoton osuus kaudella oli 126 tuhatta euroa ja se on kirjattu kaupankäynnin nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 588	3 188	503	5 279
Yhteensä	1 588	3 188	503	5 279

31.12.2016	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksu-aika			Käyvät arvot		
(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä	Varat	Velat
Muut kuin suojaavat johdannaiset						
Korkojohdannaiset	15 000			15 000		42
Luottojohdannaiset	5 000			5 000	172	
Yhteensä	20 000	0	0	20 000	172	42
Suojaavat johdannais-sopimukset						
Käyvän arvon suojaus	130 949	1 603 491	10 000	1 744 440	66 174	2 247
Korkojohdannaiset	55 000	1 489 000	10 000	1 554 000	62 860	
Osake- ja indeksijohdannaiset	75 949	114 491		190 440	3 314	2 247
Rahavirran suojaus		25 000		25 000	5 678	
Korkojohdannaiset		25 000		25 000	5 678	
Yhteensä	130 949	1 628 491	10 000	1 769 440	71 852	2 247
Johdannaiset yhteensä					72 024	2 289

Kaudella 1-12/2016 kirjattiin 318 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin. Rahavirran suojauksen tehoton osuus kaudella oli -172 tuhatta euroa ja se on kirjattu kaupankäynnin nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojaattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 569	3 691	974	6 234
Yhteensä	1 569	3 691	974	6 234

LIITE 11: SIOITUSOMAISUUS

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	663 295	700 564
Osakkeet ja osuudet	532 471	517 137
Yhteensä	1 195 766	1 217 701
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset		
Saamistodistukset	45 756	46 454
Yhteensä	45 756	46 454
Sijoituskiinteistöt	44 986	42 625
Sijoitusomaisuus yhteensä	1 286 508	1 306 780

Myytavissä olevat rahoitusvarat ja eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

30.6.2017 (1 000 euroa)	Myytavissä olevat saamistodistukset	Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet			Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Kaikki yhteensä
		Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankinta- menoon*		
Noteeratut	631 243	524 249		524 249	45 756	1 201 248
Julkisyhteisöiltä	159 016				43 451	202 467
Muilta	472 227	524 249		524 249	2 305	998 782
Muut kuin noteeratut	32 053	4 610	3 611	8 221		40 274
Muilta	32 053	4 610	3 611	8 221		40 274
Yhteensä	663 295	528 860	3 611	532 471	45 756	1 241 522

* Oman pääoman ehtoiset instrumentit, joilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa ja joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvon alentumistappiot (1 000 euroa)	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Arvon alentumiset 1.1.2017	1 239	778	2 017
+ arvon alentumistappioiden lisäykset	1	64	65
- arvon alentumistappioiden peruutukset	-1 239	-203	-1 440
Arvon alentumiset 30.6.2017	1	639	640

Myytavissä olevat rahoitusvarat ja eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

31.12.2016 (1 000 euroa)	Myytavissä olevat saamistodistukset	Myytavissä olevat osakkeet ja osuudet			Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Kaikki yhteensä
		Käypään arvoon	Käypään arvoon	Hankinta- menoon*		
Noteeratut	659 731	509 653		509 653	46 454	1 215 838
Julkisyhteisöiltä	178 724				43 645	222 369
Muilta	481 007	509 653		509 653	2 809	993 469
Muut kuin noteeratut	40 833	5 077	2 408	7 484		48 317
Muilta	40 833	5 077	2 408	7 484		48 317
Yhteensä	700 564	514 729	2 408	517 137	46 454	1 264 155

* Oman pääoman ehtoiset instrumentit, joilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa ja joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvon alentumistappiot (1 000 euroa)	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Arvon alentumiset 1.1.2016	1 217	1 429	2 646
+ arvonalentumistappioiden lisäykset	264	331	595
-arvon alentumistappioiden peruutukset	-242	-982	-1 224
Arvon alentumiset 31.12.2016	1 239	778	2 017

LIITE 12: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VARAT

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Sijoitusrahastot	366 897	330 174
Varainhoitosalkut	109 823	93 696
Muu sijoitussidonnainen kateomaisuus	119 282	92 637
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset yhteensä	596 001	516 506
Muut sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	1 754	1 537
Yhteensä	1 754	1 537
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	3 381	8 243
Osakkeet ja osuudet	181 192	178 961
Yhteensä	184 573	187 205
Muut sijoitukset yhteensä	186 327	188 741
Henkivakuutustoiminnan sijoitukset yhteensä	782 328	705 247
Muut varat		
Muut saamiset	1 264	2 846
Siirtosaamiset	778	280
Muut varat yhteensä	2 042	3 127
Henkivakuutustoiminnan varat yhteensä	784 369	708 374

Henkivakuutuksen käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen saamistodistusten, osakkeiden ja osuuksien sekä johdannaisten erittely noteerauksen liikkeesenlaskijan perusteella

(1 000 euroa)	30.6.2017			31.12.2016		
	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannaissopimukset	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannaissopimukset
Noteeratut	1 754	596 001		1 537	516 506	
Muilta	1 754	596 001		1 537	516 506	
Yhteensä	1 754	596 001	0	1 537	516 506	0

Henkivakuutuksen myytävissä olevat rahoitusvarat

30.6.2017	Myytävissä olevat saamistodistukset	Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet
(1 000 euroa)	Käypään arvoon	Käypään arvoon
Noteeratut	3 381	176 115
Muilta	3 381	176 115
Muut kuin julkisesti noteeratut		5 076
Muilta		5 076
Yhteensä	3 381	181 192

Henkivakuutuksen myytävissä olevat rahoitusvarat

31.12.2016	Myytävissä olevat saamistodistukset	Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet
(1 000 euroa)	Käypään arvoon	Käypään arvoon
Noteeratut	8 243	173 885
Muilta	8 243	173 885
Muut kuin julkisesti noteeratut		5 076
Muilta		5 076
Yhteensä	8 243	178 961

LIITE 13: MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmät) luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen. Ne esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi.

Säästöpankkiryhmän osakkuusyhtiö Oy Samlink Ab:n myynnistä on allekirjoitettu norjalaisen EVERY A/S:n kanssa aiesopimus, jonka mukaan EVERY A/S:n kanssa käydään yksinoikeudella neuvotteluja koko Samlinkin osakekannan myymisestä. Lopullinen sopimus arvioidaan solmittavan tämän vuoden loppuun mennessä, minkä vuoksi Säästöpankkiryhmän puolivuositarkastuksessa Samlink omistusta käsitellään myytävänä olevana omaisuuseränä.

Varat (1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Osakkuusyhtiöt	7 037	
Yhteensä	7 037	0

Myytävänä oleviksi luokiteltavien ryhmään ei sisälly velkoja 30.6.2017.

VELAT

LIITE 14: VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Velat luottolaitoksille		
Velat keskuspankeille	38 000	18 000
Velat luottolaitoksille	240 169	209 049
Yhteensä	278 169	227 049
Velat asiakkaille		
Talletukset	6 111 013	6 059 467
Muut rahoitusvelat	3 614	4 362
Ottolainauksen käyvän arvon muutos	47 269	57 798
Yhteensä	6 161 896	6 121 627
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	6 440 066	6 348 676

LIITE 15: LIIKKEESEENLASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat		
Joukkovelkakirjalainat	1 136 061	1 213 851
Vakuudelliset joukkovelkakirjalainat	498 615	498 460
Muut		
Sijoitustodistukset	389 401	337 277
Liikkeeseenlasketut velkakirjat yhteensä	2 024 076	2 049 588
Joista		
Vaihtuvakorkoiset	528 798	642 607
Kiinteäkorkoiset	1 495 278	1 406 981
Yhteensä	2 024 076	2 049 588

Säästöpankkiryhmällä ei ole ollut mitään viivästyksiä ja laiminlyöntejä liittyen sen liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin.

LIITE 16: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VELAT

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Muu kuin sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Takuukorkoiset vakuutus sopimukset	136 538	146 574
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	479 451	425 835
Sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velka	118 475	89 541
Vastuuvelan riittävyydestin mukainen täydennys	0	0
Muut velat		
Siirtovelat ja saadut ennakot	995	1 651
Muut	1 782	725
Henkivakuutustoiminnan velat yhteensä	737 240	664 327

Vastuuvelka on arvostettu kansallisen tilinpäätöksen periaatteiden mukaisesti.

Vastuuvelan riittävyydestissä verrataan vastuuvelan riittävyyttä sisäisen mallin mukaiseen vastuuvelkaan.

Vastuuvelan riittävyydestiä on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

MUUT LIITETIEDOT

LIITE 17: KÄYVÄT ARVOT ARVOSTUSMENETELMÄN MUKAISESTI

Käypään arvoon arvostus

Rahoitusinstrumentit esitetään Ryhmän taseessa käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kuvataan rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostustavan mukaan sekä perusteet arvostamistavoille ja käyvän arvon määrittämiselle.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot määritetään ensisijaisesti käyttämällä noteerauksia julkisesti noteeratuilta markkinoilta tai kolmansilta osapuolilta saatuja markkinahintoja. Mikäli markkinanoteerausta ei ole saatavilla, on tase-erät pääosin arvostettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat raportointipäivän markkinakorkojen avulla. Käteisvarojen osalta käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa. Myös vaadittaessa maksettavien talletusten osalta on nimellisarvon katsottu vastaavan käypää arvoa.

Säästöpankkiryhmällä ei ole kertaluontoisesti käypään arvoon arvostettuja varoja.

Käyvän arvon hierarkiat

Taso 1 sisältää rahoitusvarat, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien noteerausten perusteella. Likvidiksi katsotaan markkina, jossa hinnat ovat saatavilla helposti ja riittävän säännöllisesti. Tasoon 1 kuuluvat noteeratut joukkovelkakirjalai-

nat sekä muut arvopaperit ja pörssiosakkeet ja -johdannaiset, joille noteerataan julkisesti hinta.

Taso 2 sisältää rahoitusvarat, joille ei ole saatavissa noteerausta suoraan toimivilta markkinoilta ja joiden käypä arvo arvioidaan käyttäen arvostusmenetelmiä tai -malleja. Nämä perustuvat oleuksiin, joita tukevat todennettavissa oleva markkinainformaatio, kuten vastaavanlaisten instrumenttien noteerattuja korkoja tai hintoja. Tähän ryhmään kuuluvat mm. valuutta- ja korkojohdannaiset sekä yritys- ja sijoitustodistukset.

Taso 3 sisältää rahoitusvarat, joiden käypää arvoa ei saada julkisesta markkinanoteerauksesta tai todennettavissa olevaan markkinainformaatioon perustuvien arvostusmenetelmien tai -mallien avulla. Tasoon 3 luetaan noteeraamattomat osakeinstrumentit, strukturoidut sijoitukset sekä muut arvopaperit, joille ei tällä hetkellä ole saatavissa sitovaa markkinanoteerausta. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot tasojen välillä

Siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Siirtoja tasojen 1 ja 2 välillä ei ole ollut kauden 1.1.-30.6.2017 aikana.

30.6.2017	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			Käypä arvo
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	9 141	506		8 636	9 141
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	597 755	596 001		1 754	597 755
Muut toiminnot**	15 724	15 724			15 724
Johdannaispimukset					
Pankkitoiminta	60 311	2 287	57 933	91	60 311
Myytävissä olevat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 195 766	1 152 442	11 474	31 850	1 195 766
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	184 573	179 497		5 076	184 573
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat					
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset					
Pankkitoiminta	45 756	47 785		300	48 085
Lainat ja muut saamiset					
Pankkitoiminta	8 170 172		9 648 498	4 245	9 652 742
Rahoitusvarat yhteensä	10 279 198	1 994 241	9 717 905	51 952	11 764 098

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihiin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

30.6.2017	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			Käypä arvo
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvelat					
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	597 926	597 926			597 926
Muut toiminnot**	15 724	15 724			15 724
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	4 787		4 787		4 787
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Pankkitoiminta	8 464 142	1 569 386	6 616 595	296 492	8 482 473
Rahoitusvelat yhteensä	9 082 579	2 183 036	6 621 382	296 492	9 100 910

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3.

Tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	8 811	1 537	10 348
Eräänntyneet kauden aikana	-300		-300
Tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset, realisoituneet	121		121
Tuloslaskelmaan kirjatut arvomuutokset, ei-realisoituneet	4	217	221
Kirjanpitoarvo 30.6.2017	8 636	1 754	10 390

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvomuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Johdannaiset (netto) (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja henki- vakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	1 239		1 239
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-81		-81
Siirrot tasolle 1 ja 2	-1 067		-1 067
Kirjanpitoarvo 30.6.2017	91		91

Tuloslaskelman kautta kirjatut johdannaisten arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Myytävissä olevat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja henki- vakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	28 684	5 076	33 760
Hankinnat	1 209		1 209
Myynnit	-1 185		-1 185
Erääntyneet kauden aikana	-138		-138
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	-32		-32
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset	275		275
Siirrot tasolta 1 ja 2	5 332		5 332
Siirrot tasolle 1 ja 2	-2 295		-2 295
Kirjanpitoarvo 30.6.2017	31 850	5 076	36 927

Tuloslaskelmaan kauden aikana kirjatut realisoituneet käyvän arvon muutokset sisältyvät erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyyshanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3 (1 000 euroa)		
30.6.2017	Kirjanpitoarvo	Negatiivinen tulosvaikutus oletetuille muutoksille
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	8 636	-265
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	1 754	-9
Yhteensä	10 390	

Johdannaissopimukset		
Pankkitoiminta, varat	91	-91
Yhteensä	91	-91

Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	31 850	-1 231
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	5 076	-1 024
Yhteensä	36 927	-2 255

Yhteensä	47 407	-2 346
-----------------	---------------	---------------

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyysoletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 1 % kaikissa maturitettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty 15 % arvonmuutosta. Johdannaisten osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

31.12.2016	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			Käypä arvo
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	9 460	649		8 811	9 460
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	518 043	516 506		1 537	518 043
Muut toiminnot**	108 595	108 595			108 595
Johdannaissopimukset					
Pankkitoiminta	72 024		70 785	1 239	72 024
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta					
Myytävissä olevat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 217 220	1 172 058	16 478	28 684	1 217 220
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	187 205	182 128		5 076	187 205
Muut toiminnot	482	482			482
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset					
Pankkitoiminta	46 454	46 688		301	46 989
Lainat ja muut saamiset					
Pankkitoiminta	8 064 383		9 428 289	3 837	9 432 126
Rahoitusvarat yhteensä	10 223 865	2 027 106	9 515 552	49 485	11 592 143

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihiin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

31.12.2016	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			Käypä arvo
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	513 377	513 377			513 377
Muut toiminnot**	108 595	108 595			108 595
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	2 289		2 289		2 289
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Pankkitoiminta	8 520 000	1 689 352	6 797 932	82 456	8 569 740
Rahoitusvelat yhteensä	9 146 260	2 313 323	6 800 221	82 456	9 196 001

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3.

Tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja hen- kivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	14 431	5 700	20 130
Hankinnat	402		402
Myynnit	-3 104	-4 194	-7 298
Eräntyneet tilikauden aikana	-3 300		-3 300
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	159	12	171
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	224	20	244
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	8 811	1 537	10 348

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Johdannaiset (netto) (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja hen- kivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	1 024		1 024
Hankinnat	946		946
Myynnit	-1		-1
Eräntyneet tilikauden aikana	-796		-796
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	66		66
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	1 239		1 239

Tuloslaskelman kautta kirjatut johdannaisten arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Myytavissä olevat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja hen- kivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	38 618	8 794	47 412
Hankinnat	7 032		7 032
Myynnit	-4 257	-3 120	-7 377
Eräntyneet tilikauden aikana	-1 707		-1 707
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	16		16
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-6		-6
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset	191	-598	-406
Siirrot tasolle 1 ja 2	-11 202		-11 202
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	28 684	5 076	33 760

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut realisoituneet käyvän arvon muutokset sisältyvät erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyyksanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3 (1 000 euroa)		
31.12.2016	Kirjanpito- arvo	Negatiivinen tulosvaikutus oletetuille muutoksille
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	8 811	-315
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	1 537	-16
Yhteensä	10 348	-331
Johdannaispimukset		
Pankkitoiminta, varat	1 239	-1 239
Yhteensä	1 239	-1 239
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	28 684	-1 767
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	5 076	-761
Yhteensä	33 760	-2 529
Yhteensä	45 348	-4 099

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyyks oletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 1 % kaikissa maturiteettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyyksanalyysissä on käytetty 15 % arvonmuutosta. Johdannaisten osalta herkkyyksanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

LIITE 18: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN NETTOUTUS

Säästöpankkiryhmän johdannaissopimuksiin sovelletaan joko ISDA:n tai Finanssialan Keskusliiton johdannaissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan nettouttaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

30.6.2017				Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			
(1 000 euroa)	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saadut/annetut rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saatu/annettu käteinen	Netto-summa
Varat							
Johdannaissopimukset				57 853		33 788	24 065
Yhteensä	o	o	o	57 853	o	33 788	24 065

Velat							
Johdannaissopimukset				4 787		399	4 388
Yhteensä	o	o	o	4 787	o	399	4 388

31.12.2016				Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			
(1 000 euroa)	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saadut/annetut rahoitus-instrumentit	Vakuudeksi saatu/annettu käteinen	Netto-summa
Varat							
Johdannaissopimukset				70 957		45 328	25 629
Yhteensä	o	o	o	70 957	o	45 328	25 629

Velat							
Johdannaissopimukset				2 289		400	1 889
Yhteensä	o	o	o	2 289	o	400	1 889

LIITE 19: VAKUUDET

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Annetut vakuudet		
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	43 074	37 628
Luotot	1 036 761	703 492
Muut	4 798	16 284
Annetut vakuudet yhteensä	1 084 633	757 404
Saadut vakuudet		
Kiinteistövakuudet	7 044 188	6 584 761
Saamistodistukset	36 819	42 032
Muut	78 738	73 282
Saadut takaukset	60 223	60 575
Saadut vakuudet yhteensä	7 219 969	6 760 650

LIITE 20: TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Takaukset	68 486	63 467
Luottolupaukset	558 987	487 120
Muut	7 940	8 120
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	635 413	558 707

LIITE 21: LÄHIPIIRITIEDOT

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on määritellyt Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluvat tahot. Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluu Ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävät yhtiöt ja yhteisöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Lisäksi lähipiiriin kuuluu yhteisöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ja/tai heidän läheisillä perheenjäsenilään on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta. Säästöpankkiryhmän johtoon kuuluviin avainhenkilöihin luetaan Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä johtoryhmän jäsenet.

Lähipiirille myönnetyt luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

Lähipiiritapahtumat koostuvat pääasiassa luottojen myöntämisestä, talletuksista ja takauksista ja niissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2016 jälkeen.

VAKAVARAISUUSTIEDOT

LIITE 22: VAKAVARAISUUDEN YHTEENVETO

Säästöpankkiryhmää koskevat julkistamisvaateet riskienhallinnan tavoitteiden ja käytänteiden osalta on kuvattu Ryhmän tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa. Säästöpankkiryhmän hallinto - ja ohjausjärjestelmiä koskevat tiedot sekä palkitsemisjärjestelmä on kuvattu tilinpäätöksen hallinnointiperiaatteissa.

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän Keskusyhteisönä.

Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuslaskennan pääerät

Omat varat (1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Ydinpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	945 710	915 685
Ydinpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	-26 689	-27 835
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	919 021	887 850
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	0	0
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	0	0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	919 021	887 850
Toissijainen pääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	50 455	48 717
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	0	0
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	50 455	48 717
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	969 476	936 567
Riskipainotetut erät yhteensä	5 012 865	4 805 436
josta luottoriskin osuus	4 478 122	4 250 278
josta vastuun arvonoiikaisuriski (CVA)	75 544	98 561
josta markkinariskin osuus	37 749	35 147
josta operatiivisen riskin osuus	421 450	421 450
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,3 %	18,5 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,3 %	18,5 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,3 %	19,5 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	969 476	936 567
Pääomavaatimus yhteensä *	527 570	504 571
Pääomapuskuri	441 905	431 996
Pilari 2 lisäpääomavaatimus	25 064	
Pääomapuskuri lisäpääomavaatimuksen jälkeen	416 841	

* Pääomavaatimus muodostuu lakisäätteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8 %, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 % ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista. Finanssivalvonnan asettama 0,5 prosenttiyksikön Pilari 2 vaatimus on huomioitu omalla rivillä pääomavaatimustaulukossa.

LIITE 23: OMIEN VAROJEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄ

Luotto- ja vastapuoliriski	30.6.2017	30.6.2017	31.12.2016	31.12.2016
Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Riskipainotetut saamiset	Omien varojen vaade	Riskipainotetut saamiset	Omien varojen vaade
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	0	0		
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviran- omaisilta	648	52	415	33
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisil- ta laitoksilta				
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	210	17	250	20
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta				
Saamiset laitoksilta	51 035	4 083	54 902	4 392
Saamiset yrityksiltä	979 432	78 355	917 146	73 372
Vähittäissaamiset	838 121	67 050	830 590	66 447
Kiinteistövakuudelliset saamiset	1 854 987	148 399	1 727 994	138 240
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	55 389	4 431	53 687	4 295
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	7 958	637	6 806	545
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	5 146	412	5 376	430
Ärvopaperistamispositiot				
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käy- tettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yri- tyksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	468 614	37 489	420 818	33 665
Oman pääoman ehtoiset vastuut	88 403	7 072	97 589	7 807
Muut erät	128 180	10 254	134 706	10 776
Luottoriski yhteensä	4 478 122	358 250	4 250 278	340 022
Vastuun arvonokaisuriski (CVA)	75 544	6 044	98 561	7 885
Markkinariski yhteensä	37 749	3 020	35 147	2 812
Operatiivinen riski yhteensä	421 450	33 716	421 450	33 716
Yhteensä	5 012 865	401 029	4 805 436	384 435

LIITE 24: KOKONAISVASTUUT VASTUURYHMITÄIN

Luotto- ja vastapuoliriski 30.6.2017

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Tase-erät	Taseen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuun määrä yhteensä
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	912 283	300		912 583
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	16 904	3 967		20 871
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	1 201			1 201
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	1 211			1 211
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta				
Saamiset laitoksilta	63 575	26 257	90 629	180 461
Saamiset yrityksiltä	988 892	138 520	5 000	1 132 411
Vähittäisaamiset	1 496 523	331 387		1 827 910
Kiinteistövakuudelliset saamiset	5 325 811	155 091		5 480 902
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	71 403	121		71 523
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	5 305			5 305
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	39 419			39 419
Ärvopaperistamispositiot				0
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				0
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	507 228			507 228
Oman pääoman ehtoiset vastuut	50 529			50 529
Muut erät	151 530			151 530
Yhteensä	9 631 814	655 641	95 629	10 383 084

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2016

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Tase-erät	Taseen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuun määrä yhteensä
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	1 311 593			1 311 593
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	15 071	3 435		18 506
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	1 203			1 203
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	1 235			1 235
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta				
Saamiset laitoksilta	32 200	30 294	111 265	173 758
Saamiset yrityksiltä	936 024	110 494		1 046 517
Vähittäisaamiset	1 462 812	314 204		1 777 016
Kiinteistövakuudelliset saamiset	4 963 506	125 920		5 089 427
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	68 744	212		68 956
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	4 538			4 538
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	41 592			41 592
Ärvopaperistamispositiot				0
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				0
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	483 476			483 476
Oman pääoman ehtoiset vastuut	59 715			59 715
Muut erät	154 671			154 671
Yhteensä	9 536 381	584 558	111 265	10 232 203

LIITE 25: OMIEN VAROJEN TÄSMÄYTYS

Omien varojen täsmäytys

(1 000 euroa)	30.6.2017	31.12.2016
Oma pääoma yhteensä (IFRS)	988 673	953 402
Vähennykset	-42 964	-37 717
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	945 710	915 685
Kauden voitto	-949	-2 199
Rahavirran suojaus	-3 280	-3 905
Aineettomat hyödykkeet	-21 021	-19 217
Laskennallisten verosaamisten ero	-1 439	-2 513
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	919 021	887 850

Säästöpankki